

ITALO SVEVO
KÖTÜ BİR
ŞAKA

♥
CAN

ROMAN

TÜRKÇESİ
NİHAL ARAL

Italo Svevo
KÖTÜ BİR
ŞAKA

Can Yayınları: 1608
Modern Klasikler: 127

Una Burla Riuscita, Italo Svevo
© Nihal Aral
© Can Sanat Yayınları Ltd. Şti., 2005

1. basım: Mart 2007

Yayına Hazırlayan: Faruk Duman

Kapak Tasarımı: Erkal Yavi
Kapak Düzeni: Semih Özcan
Dizgi: Hayriye Kaymaz
Düzelti: Fulya Tükel

Kapak Baskı: Çetin Ofset
İç Baskı ve Cilt: Özal Basımevi

ISBN 978-975-07-0750-6

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM, DAĞITIM, TİCARET VE SANAYİ LTD. ŞTİ.

Hayriye Caddesi No. 2, 34430 Galatasaray, İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 - 252 59 88 - 252 59 89 Fax: 252 72 33

<http://www.canyayinlari.com>

e-posta: yayinevi@canyayinlari.com

Italo Svevo
KÖTÜ BİR
ŞAKA

ROMAN

Türkçesi
NİHAL ARAL

CAN YAYINLARI

ITALO SVEVO'NUN
CAN YAYINLARI'NDAKİ
ÖTEKİ KİTAPLARI

SENİLİTA / *roman*
ZENO'NUN BİLİNCİ / *roman*

Italo Svevo, 1861'de İtalya'nın Trieste kentinde doğdu. 12 yaşındayken Würzburg'da yatılı okula, ardından Trieste'deki bir ticaret okuluna gönderildi. Babasının işleri bozulunca öğrenimini yarıda bırakıp bir bankada memur olarak çalışmaya başladı. 1892'de yayınlanan ilk romanı *Bir Yaşam*, içedönük, çözümleyici yapısı ve başarısızlığa mahkûm kahramanının acılarını betimleyişi bakımından roman türüne büyük yenilikler getirmesine karşın fazla ilgi görmedi. 1898'de yayınlanan ikinci romanı *Senilitá'nın (Yaşlılık)* da okur ilgisinden yoksun kalması üzerine, Svevo yazmayı bıraktı ve kayınpederinin işinde çalışmaya başladı. Ancak 1907'den sonra Trieste'de, geleceğin büyük yazarı James Joyce'la tanışması, Svevo'nun yazgısını değiştirdi. Daha sonra yazdığı iki romanı Joyce tarafından çok beğenilince, Svevo yeniden yazarlığa döndü. Bir hastanın psikiyatrina anlattıklarından oluşan *Zeno'nun Bilinci*'ni (1923) öbür kitapları gibi kendi olanaklarıyla yayınladı. Birkaç yıl sonra Joyce romanı tanınmış iki Fransız eleştirmene gönderince, Svevo bir anda üne kavuştu. Yine de, şair Eugenio Montale'nin övgü dolu eleştirilerine karşın, İtalya'da tanınması zaman alacaktı. Svevo, *Zeno'nun Bilinci*'nin devamı niteliğindeki bir roman üzerinde çalışırken, 13 Eylül 1928 günü bir araba kazasında öldü.

I

Mario Samigli altmışına merdiven dayamış bir y azardı. Kırk yıl önce bir roman yayınlamıştı, ş imdi ölü denebilecek bir roman – eğer hiç yaşamamış bir şeye ölü denebilirse. Mario, biraz çökmüş, eski gücü kuvveti kalmamış da olsa, sakın bir hayat sürüyor, pek fazla sorunla karşılaşmadığı küçük bir işte, az bir maaşla yuvarlanıp gidiyordu. Olaysız bir hayat sağlığa yararlıdır, ama ona lezzet katacak bir çeşni de gerekir; Mario'nun hayatına tat katan da gururu- nu okşayan hayalleriydi: Kendisi için hâlâ parlak bir gelecek düşlüyordu, yaptığı ya da yapmayı umduğu bir şey olduğundan değil, miskinliğinden; çünkü onu yazgısına başkaldırmaktan alıkoyan miskinliği, nicedir içinde yaşattığı bir hayali yok etmek gibi sıkıntılı bir işten kurtarıyordu kendisini. Böylece kaderini yenmiş oluyordu bir anlamda. Hayat birkaç kemiğini kırmıştı kırmasına, ama çok önemli iki organına dokunmamıştı: kendine saygısı ve başkalarının ne düşündüğüne duyduğu saygı. Bunlar olmadan da ün denen şeyin keyfi çıkarılamaz. Bir doyum duygusu hep vardı içinde, hayatının sıkıcı tekdüzeliğini hafifleten bir duygu.

Onun böyle ustalıkla gizlediği bir ün tutkusu

olduğunu tahmin edecek pek az kimse çıkardı, çünkü Mario düş kuranların içgüdüzünü taşıyordu: düşünüyü hayatın katı gerçekleriyle karşı karşıya getirmeme içgüdüzü. Bu tutku bir yerde kendini belli etse de, dostları onun masum gururunu incitmeye özen gösterirlerdi. Onu tanımayanlarsa, yaşayan ya da ölmüş yazarlar üstüne kesin yargılarına gülümsemekten kendilerini alamıyorlardı, hele kendisini çağdaş edebiyata etkisi olan bir yazar gibi gösterdiğinde, ya da altmışlık başarısız bir yazar olduğunu unutup kendi kendisinden övgüyle bahsederken kızarıp bozduğunda, yüzlerindeki gülümseme daha da büyüyordu. Ama hafif, nazik bir gülümsemenin kimseye zararı dokunmaz; dolayısıyla kimsenin huzuru kaçmıyor, bir arada güzel güzel geçinip gidiyorlardı.

Mario çok seyrek yazıyordu, hatta uzun yıllardır yazarlığının tek belirtisi hep masasının üstünde duran beyaz kâğıtlarla kalemdi. Hayatının en mutlu yıllarıydı bunlar, kendini hayallere bırakmıştı, iç karartıcı gündelik kaygılardan uzak yaşıyordu. Bir tür ikinci çocukluk. Ama başarılı bir yazarın olgunluk döneminden daha çok özlenecek bir dönem. Böyle bir yazarın sözcükleri ufacık bir çabayla, kolayca dökülürer kâğıda, kendilerini olgun bir meyve gibi sunan boş kabuklardan farkları yoktur bunların.

Bu mutluluk dönemi, ancak ondan kaçış dürtüsü var oldukça sürebilirdi. Böyle bir dürtü de hep vardı içinde, rahatını kaçırarak güçte olmasa, onu mutluluk şatosundan çıkarmaya yetecek düzeye ulaşmasa da.

Eski romanı gibi bir roman yazamazdı artık. O roman kendisinden mevkice, servetçe üstün olan ve

yanlarına kolay kolay yaklaşılamayan kimselere duyduğu hayranlıktan doğmuştu. Romanına hâlâ miskince bir sevgi besliyordu. Bir başı, bir gövdesi vardı romanın, canlı bir varlık gibi görüyordu onu. Ama iş bu gölge varlıkların yenilerini yaratmaya ve onları yalnız dil gücüyle yaşatmaya gelince, buna karşı bir türlü istek duymuyordu içinde. Kendisi farkında değildi, ama altmış yaşında oluşu böyle yapıtlar yaratmasını olanaksız kılıyordu. Kendi hayatı gibi mütevazı bir hayatı anlatmak ise hiç aklına gelmemişti. Bu hayata, mutlak teslimiyetin verdiği bir güç damgasını vurmuştu. Tüm varlığına işlemiş ve hiçbir zaman dikkate değer bulmadığı bir teslimiyet. Kendisine ilginçlikten önsöz yoksun gözüken bir konuya nasıl yaklaşacağını bilmiyordu. Sosyete hayatının kendileri için mühürlü bir kitap gibi kapalı kaldığı kimseler arasında çok yaygın bir zaaf. Bu yüzden, sonunda, insanlar hakkında, onların –gösterişli ya da sıradan– yaşam biçimleri hakkında yazmayı bıraktı ve kendini tamamen hayvanlara adadı – ya da o böyle sandı. Fabllar yazmaya başladı. Minik, kaskatı mumyalar –kokudan öylesine yoksundular ki, onlara ceset bile diyemezsiniz–; zamanın ölü odaları bunlarla dolup taşıyordu. Ama ona göre her biri mükemmellik yolunda atılmış bir adımdı; onlardan çocukça bir sevinç duyuyor, her zamankinden daha genç, daha mutlu hissediyordu kendini.

İlkin gençlikte yaptığı hatayı tekrarlardı, pek bilinmeyen hayvanlar üstüne yazdı; fablları hırlamalarla, kükremelerle yankılanıp duruyordu. Sonraları deyim yerindeyse daha bir evcilleşti ve bildiği, tanıdığı hayvanlar hakkında yazmaya başladı. Örneğin sinek, çokluk sanıldığından daha yararlı bir

hayvan olduğunu gösteren bir dizi fabla esin kaynağı oldu. Bunlardan birinde sineğin hızına hayranlık duyuyordu, ne var ki, boşa gidiyordu bu hız, çünkü ne avını yakalamasına yarıyordu sineğin, ne de kendi güvenliğini sağlamasına. Aynı fablda, bir kaplumbağanın serüveni anlatılıyordu, kıssadan hisse çıkarılacak bir serüven. Bir başka fablda, sineğin pek sevdiği pisliği yiyip yok edişini övüyordu. Bir üçüncüsünde, sineğin göz sayısı bakımından bütün hayvanlardan daha zengin olmasına karşın, görme duyusunun niye böyle zayıf olduğunu soruyordu. Bir başka fablda, kendisini rahatsız eden bir sineği öldüren adam ona şöyle sesleniyordu: “Sana iyilik yaptım, artık sinek olmaktan kurtuldun.” Böylece, her sabah kahvesini içerken bir fabl doğuveriyordu. Fabldan yararlanarak düşüncelerini, duygularını dışavurabileceğini aklına getiren de savaş oldu: Küçük kukllarını hayat makinesine sokabilir, onları yeni organlarla donatabilirdi. Aşağıda bunun nasıl olup bittiğinin öyküsü.

İtalya savaşa girince, Mario, Avusturya polisinin ilk işinin, Trieste’de kalmış iki-üç İtalyan yazarından biri sayılan kendisini mahkeme önüne çıkarmak, belki de darağacına yollamak olacağından korktu. Bazen umut kaplıyordu içini, bazen dehşete düşüyordu, bazen coşkudan yerinde duramıyor, bazen korkudan beti benzi atıyordu. Romanını okuyan yargıçları canlandırıyordu gözünde: generalinden en alt kademelere kadar askerî hiyerarşinin bütün temsilcilerinden kurulmuş bir divan-ı harp. Kitabın hakkını yememek için, onu titizlikle inceleyecekler, sonra korkulu karar anı gelip çatacağı... Eğer divan-ı harp barbarlardan kurulu değilse, romanı okuduktan sonra hayatını bağışlayacak,

kitabın değerini teslim ettiklerini göstereceklerdi. Bu nedenle savaş boyunca pek çok Şey yazdı. Kılı kırk yaran bir okuyucu kitlesinin yazdıklarını yiyip yutarcasına okumayı beklediğini bilmek bile bu kadar büyük bir heyecanla dolduramazdı içini. Güvenliğini düşünerek, anlamları pek açık olmayan fabllar iziktirdi sadece. Kk fablları, korku ile umut arasında dünyaya gözlerini açtılar. Bir bataklıkta kendisinden çok daha gcsz hayvanlarla dvşp savaştan hep zaferle çıkan, ama kendisini taşıyacak sağlamlıktan yoksun olan çamura gmlp kalan güçlü devle ilgili fabl yüzünden divan-ı harp onu mahkûm edemezdi. Bunun Almanya'yla ilgili olduğunu gösteren ne kanıt vardı ki? Büyük, rahat ininden pek uzaklaşmadığı için yenilgi yüzü görmeyen, ama günün birinde dumanla ininden çıkartılan aslanla da Almanya'nın ne ilişkisi olabilir- di?

Böylece Mario, bir cekete takılan cep gibi, hayatını fablların eşliğinde sürdürmeye yavaş yavaş alıştı. Yerel bir edebiyatın varlığından tümüyle habersiz olan ve bütün savaş boyunca kendisini rahat bırakıp huzur içinde, ama dş kırıklığına uğramış olarak yaşamasını mümkün kılan polise borçluydu yazarlıkta ilerleyişini.

İleriye doğru attığı bir başka kk adım da, fabllarına daha uygun kahramanları seçmesi oldu. Egzotik fil ve boş boş bakan sinek kaybordu, yerlerini, bahçesinde ekmek kırıntılılarıyla beslediği –o zamanların Trieste'sinde büyük bir lüks– kk serçeler aldı. Her gün belli bir süre serçelerin sıçrayıp zıplayarak sağda solda gezinmelerini seyrediyordu. Bunlar günlük yaşamının en parıltılı anlarıydı; bu anlarda yaratıcılık yetileri, fablların yazılış ânında

olduğundan daha etkindi. Fabllarda anlattığı yaratıklara karşı sevgiyle dolup taşıyordu bütün yüreği. Akşamleyin, serçelerin komşu damlarda ve bahçe-deki küçücük ağaçta cıvıldaştıklarını duyuyor, kafalarını kanatlarının altına sokup seslerini kesmeden önce o gün başlarından geçenleri birbirlerine anlat-tıklarını hayal ediyordu. Sabahleyin aynı cıvıtlı seslerle hiç kuşkusuz rüyalarını anlatıyorlardı bir-birlerine. Onların hayatı da, kendi hayatı gibi, iki dünya, gerçek dünya ile düşler arasında geçiyordu. O güzelim kafalarında düşüncelerin doğması işten bile değildi. Öyle zarif, öyle çekiciydiler, renkleri öylesine büyüleyiciydi ki, insan bu kadar güçsüz olmalarına üzülüyor, kanatlarına da imrenmeden duramıyordu: Evet, bu yaratıklar kendisine çok ben-ziyorlardı. Fablları ahlak ilkeleriyle örülüydü hâlâ, gene de onları yazmak kendisini eğlendiriyordu. Her şey bir araya geliyor, keyfinin yerinde olmasını sağlıyordu. Bir gün şöyle yazdı: Bahçem küçük ama, orda insan günde on kilo ekmek tüketebilir kuşlar için. Doğrusu, bu olsa olsa şairane bir hayaldi, çün-kü böyle bir zamanda, ekmek karnesi olmayan kuş-lara on kilo ekmek nereden bulunurdu ki? Bir gün de şunları yazdı: Bahçemdeki küçük atkestanesinde serçelerin gece için en iyi yerleri kapma savaşına nasıl son verebileceğimi bilseydim keşke! İnsanlı-ğın geleceği için iyi bir işaret olurdu bu.

Mario zavallı serçeleri o kadar çok düşünceyle sarıp sarmalamıştı ki, serçeler iyiden iyiye görünmez olmuşlardı. Onunla birlikte yaşayan ve yazdıklarını sevmeye çalışan kardeşi Giulio, sevdikleri arasına kuşları katamamıştı bir türlü. Kuşlar bize bir şey anlatmıyor, demişti. Ama Mario, Doğa'nın bize kuş-lar yoluyla bir şeyler anlattığını söylemişti. Doğa'da-

ki belli yerlerde yaşamını sürdüren ya da sağda solda gezip dolaşan yaratıkları tamamlayan bir öğeydi kuşlar; bir sözcüğün üstündeki aksan ya da müzikteki bir işaret gibi onların üzerinde bulunuyorlardı. Onlar Doğa'nın en neşe dolu dışavurumudur, diyor-du Mario. İnsanların betini benzini attıran, onları sefilleştiren korku bile, kuşların olağanüstü zarafetine zarar vermez; bunun nedeni de kanatlarının korkuyu saklaması değildir, çünkü her hareketlerinden anlaşılır korku. Küçücük beyinleri korkuyu kavrayamaz belki, göz ya da kulak tehlikeyi duyurur, bu da ânında kanatlara iletilir. Kaçış halinde bir kaçağın korkuyu algılayamayan bir beyni olması ne kadar güzel! Eğer minik yaratıklardan biri ürkerse, hepsi birden havalanıp kaçarlar, sanki şöyle demek isterler: "İşte, korkmak için iyi bir fırsat!" Hiç duraksamazlar; kanatlar olduktan sonra, çok kolaydır kaçmak. Kaçıp kurtulacakları da kesindir. Engeller çıkar karşlarına, onlara çarpmadan sıyrılıp geçerler yanlarından. Bir yere takılmadan, yara almadan en sık dallar arasından geçip giderler. Ancak tehlikeden iyice uzaklaştıktan sonra durup düşünürler, sonra da kaçışlarının nedenini bulmaya çalışır, etraflarına bakınırlar. Ufacık başlarını zarifçe bir o yana, bir bu yana çevirirler ve kaçtıkları yere dönecekleri ânı gözlerler sabırla. Duydukları korkunun bilincinde olsalardı, şimdiye kadar çoktan ölmüş olurdu hepsi. Mario öyle sanıyordu ki, kuşların telaşının gerçekte bir ilgisi yoktu. Verdiği ekmekleri tam bir gönül rahatlığı içinde yiyebilirlerdi isteseler; ama böyle yapmıyor, o hain bakışlı gözlerini yarı yarıya kapıyorlar, ağızlarına attıkları her ekmeğin parçasının bir hırsızlık olduğuna kendilerini inandırıyorlardı. Bu da yedikleri yavan ekmeği daha bir lezzetli kılıyor-

du. Gerçek hırsızlar gibi, ekmekleri önlerine atıldığı yerde yemiyor, ekmek kapmak için birbirleriyle dövüşmenin tehlikeli olabileceğini biliyor, kırıntılar uğruna kavga etmeyi kaçışlarının sonuna saklıyorlardı.

Bu gözlem şu fablı esinledi:

Bir adam yıllarca kuşlara cömertçe yem saçıp durmuş hep, kuşların yüreklerinin de ona karşı minnet dolu olduğundan eminmiş. Ama gözlem gücünden enikonu yoksun biriymiş; kuşların kendisine, onca yıl ekmeğini çalmalarına karşın, içlerinden hiçbirini yakalamayı beceremeyen şapşalın biri diye baktıklarını fark etmemiş hiç.

Mario gibi iyi yürekli birinin böyle acımasız bir fabl yazması inanılmaz gibi geliyor insana. Doğa'nın kendisine verdiği bütün o neşe, derinlikten böylesine yoksun, böylesine sığ mıydı? Nasıl olmuştu da, Doğa'nın en neşe dolu dışavurumunda bunca fesatlık, bunca nankörlük görmeye başlamıştı? Doğa'nın dışavurumunu büsbütün yok etmekten ne farkı vardı bunun?

Kaldı ki, kanatlı yaratıklara bu denli duyarsızlık yüklemek, insanlık için ağır bir hakaretti düpedüz; öyle ya, eğer konuşma yetisinden yoksun kuşların dili öyleyse, konuşma yetisiyle donanmış yaratıklardan ne beklenebilirdi?

Bütün kuklalarından hüznün taşıyordu aslında. Savaş sırasında, Trieste sokaklarında at arabalarının sayısı iyice azalmıştı; dahası, atlar yalnız samanla besleniyordu. Öyle ki, hiç sindirilmeden dışarı atılan o lezzetli küçük tohumlardan artık hiç yoktu ortalıkta. Mario hayalinde minik dostlarına soruyordu: "Nasıl yaşıyor musunuz hâlâ?" Kuşlar da cevap veriyordu: "Yaşıyoruz, yaşıyoruz, ama sayımız azaldı."

Mario kafasında bu söyleşiyi kurarken belki de şöyle düşünüyordu: Başarısızlığında, biraz da, denetimi dışındaki koşulların, içinde bulunduğu ortamın payı olduğuna kendini inandırabilse, buna daha kolay katlanırdı. Az önce karşılaştığı ölüm tehlikesini, sırf bu tehlikeden sağ salim kurtulduğu için tümüyle unutuveren sersem kuşun fablına güleriz. Ama, Doğa'nın canlılar üzerinde deneyler yaparken takındığı kayıtsız yüz ifadesi aklımıza gelince, gülüşümüz yerini bir tedirginliğe bırakır.

Mario'nun yazdığı fablların çoğu, insanın, bütün eylemlerinin sonunda içine sürüklendiği düş kırıklığını konu alıyordu. Yaşamının zavallılığı konusunda şöyle söyleyerek kendini avutmaya çalışıyordu sanki: “Durumuma diyecek yok. Başarısızlık söz konusu olamaz benim için, nasıl olsa hiçbir eyleme kalkıştığım yok.”

Zengin, soylu bir adam kuşları o kadar çok seviyormuş ki, koskoca bir çiftliği onlara ayırmış, burada kuşlara tuzak kurmak, hatta onları korkutup ürkütmek yasakmış. Uzun kış aylarında barınabilecekleri sıcak güzel yuvalar kurmuş onlara, içlerini de yiyeceklerle doldürmüş. Bir zaman geçmiş, bir sürü yırtıcı kuş da yuva yapmış oraya. Ayrıca kediler ve başka yırtıcı hayvanlar da küçük kuşlara saldırmaya başlamış. Kuşlara kol kanat geren o iyi kalpli kişi ağlamış, yüreğinde kuşlara beslediği sevgi kolay kolay bitip tükenir gibi değilmiş. Ne var ki, o kadar sevdiği minicik kuşları, doğanların ve diğer yırtıcıların da karnını doyurmadan beslemenin yolunu bir türlü bulamamış.

İnsanın yaptığı iyilikler üstüne bu alaylı sözleri yazanla, dünyaya gülümseyerek bakan, şen şakrak Mario aynı adamdı. Nerede yaşam filizlenip boy

veriyorsa, orada az sonra ister istemez oluk oluk kan akacağını anlatmak istiyordu. Üstelik bu da onu hiç rahatsız etmiyordu sanki.

Böylece Mario'nun mutluluğu gün geçtikçe artmış, sonunda doruk noktasına ulaşmıştı. Sanki içindeki bütün hüznün, acıyla yüklü fabllarında bir çıkış yolu bulup dağılmış, yüzündeki keder ifadesi tümüyle silinmişti. Ama rüyaları eski yumuşaklığını kaybetmişe benziyordu. Kardeşi Giulio bitişik odada uyuyordu, horlamaları genellikle pek o kadar rahatsız edici değildi; çünkü bir gut hastası, sindirim sisteminde bozukluk da olsa, yediği bütün yemekleri gereği gibi sindirebilir. Giulio, yatağında uyanık yattığı, henüz uykuya dalmadığı bazı geceler, Mario'nun odasından garip sesler geldiğini duyardı. Acı yüklü, derin derin iç geçirmeler, sonra ara sıra yüksek perdeden isyan dolu bir feryat. Bu garip feryatlar bütün gece yankılanıp duruyordu, gün boyu yumuşak başlı ve neşeli olan bu adamın o feryatları kopardığına inanmak hayli güçtü. Mario, rüyalarını hiç hatırlamazdı, derin bir uykudan dinçleşmiş olarak uyanıp kalkınca, gecesinin de iş günü kadar sakin geçtiğine kesinlikle inanırdı.

Giulio, hayli endişeyle, kendisine uykusundaki garip halinden söz açınca, Mario yalnızca herhalde yeni bir horlama yöntemi geliştirmiş olduğunu söylemişti. Ama bu durum o kadar düzenli tekrarlanıyordu ki, uyurken çıkardığı garip seslerin acılar içinde kıvranan ruhunun dışavurumu olduğunu düşünüyordu insan ister istemez. Rüyaların birer simge olduğunu, rüyalarda bilinçdışındaki isteklerin gerçekleştiğini ileri süren çağdaş düş kuramı konusunda adeta kuşku uyandırıyor bu durum. Mario, uykusunda, gönlündeki tutkuları gizlemek

için gün boyu taşıdığı ağır maskeyi kaldırıp atabiliyor, iç geçirmelerle, haykırışlarla şöyle demek istiyordu sanki: “Ben sandıkları kadar değersiz değilim! Sandıkları kadar değersiz değilim!” Dolayısıyla uyku, gönlündeki dileklerin sığınağıydı.

Sabah olunca, Giulio, şaşırarak öğreniyordu ki, Mario için, huzursuz gece, ya yeni bir fablın eşliğinde ya da tam bir unutuş içinde geçmiş. Günlerce bir fabl üzerinde çalışıyordu. Savaş, bahçedeki serçeleri büyük bir sıkıntıyla karşı karşıya bırakmıştı, zavallı Mario da onlara vereceği bir-iki parça ekmeği tutumlu kullanacak bir yol bulmuştu. Zaman zaman bahçeye çıkıyor, onları ürkütüp kaçıyordu. Uçmadıkları zaman ağır hareket ediyorlar, ürkekliklerini yenip tekrar dönmeleri zaman alıyordu. Canları küçük bir teraziydi, bir kefesinde korku vardı terazinin, öbür kefesinde açlık. Açlıkları giderek büyüyordu, korku da aynı ölçüde büyürse, tek bir lokmaya bile dokunamazlardı. Bu yöntem sıkı bir biçimde uygulanırsa, kuşlar, önlerinde ekmeğe açlıktan ölürdü. Ama Mario işi bu trajik noktaya kadar götürmüyordu. Bir fablda şöyle yazmıştı: “‘Ekmeğin tadına doyum yok,’ dedi serçe adama ‘ama, sen başında durunca...’” Bu bir abartmaydı olsa olsa, çünkü savaş zamanında bile serçelerin zayıfladığı görülüyordu. O zamanlar bile Trieste sokaklarında beslenebilecekleri bollukta pislik vardı.

ITALO SVEVO

KÖTÜ BİR ŞAKA

ROMAN

Kırk yıl önce bir roman yazmışsınız, ama kırk yıldır yayınlatabilmediğiniz romanınızı. Birden biri gelse ve önemli bir yayınevinin kitabınızı yayınlamak istediğini söylese ne yapardınız? Bunun “kötü bir şaka” olabileceğinden kuşkulandırmıydınız, yoksa hiç düşünmeden tuzağa mı düşerdimiz? James Joyce’un gözde yazarı **Italo Svevo**, kendi yazarlık yaşamının düş kırıklıklarından izler de taşıyan *Kötü Bir Şaka*’da, yazar Mario Samigli’nin başına gelen trajikomik olaydan yola çıkarak görünüşte hafif ve eğlenceli, ama derin çağrışımlar içeren bir konuya el atıyor. *Kötü Bir Şaka*, ilk kez 1926’da, yazarın ünlü romanı *Zeno’nun Bilinci*’nden birkaç yıl sonra yayınlandığında, Joyce tarafından büyük övgüyle karşılanmıştı. İtalyan psikolojik romanının öncüsü ve çağdaş İtalyan edebiyatının en seçkin adlarından biri olan Svevo’dan yalnızca okurlara değil, yazarlara da küçük, ama anlamlı bir armağan.

KAPAK RESMİ: PABLO PÍCASSO

ISBN 978-975-07-0750-6

9 789750 707506

<http://www.canyayinlari.com>